Coimisiún na Scrúduithe Stáit

SCRÚDÚ NA hARDTEISTIMÉIREACHTA, 2013

TÍREOLAÍOCHT – GNÁTHLEIBHÉAL

DÉ hAOINE, 7 MEITHEAMH – MAIDIN, 9.30 - 12.20

Scrúduimhir

Don scrúdaitheoir amháin

Cuid a hAon Ceisteanna Gearrfhreagra	**Marc Iomlán**	**Scr. Comh.**	**Scr. Ach.**
Ceist 1			
Ceist 2			
Ceist 3			
Ceist 4			
Ceist 5			
Ceist 6			
Ceist 7			
Ceist 8			
Ceist 9			
Ceist 10			
Ceist 11			
Ceist 12			
Marc Carnach			
Marcanna Dícheadaithe			
Marc Glan			

Nóta: Ná déan dearmad an páipéar seo a thabhairt ar ais i dteannta do fhreagarleabhair nó caillfear marcanna.

CUID 1 – CEISTEANNA GEARRFHREAGRA – 100 MARC

Freagair **DEICH** gceist.

Tá na ceisteanna go léir ar aon mharc.

FREAGAIR NA CEISTEANNA SEO SNA SPÁSANNA ATÁ ANN DÓIBH

1. Bolcán

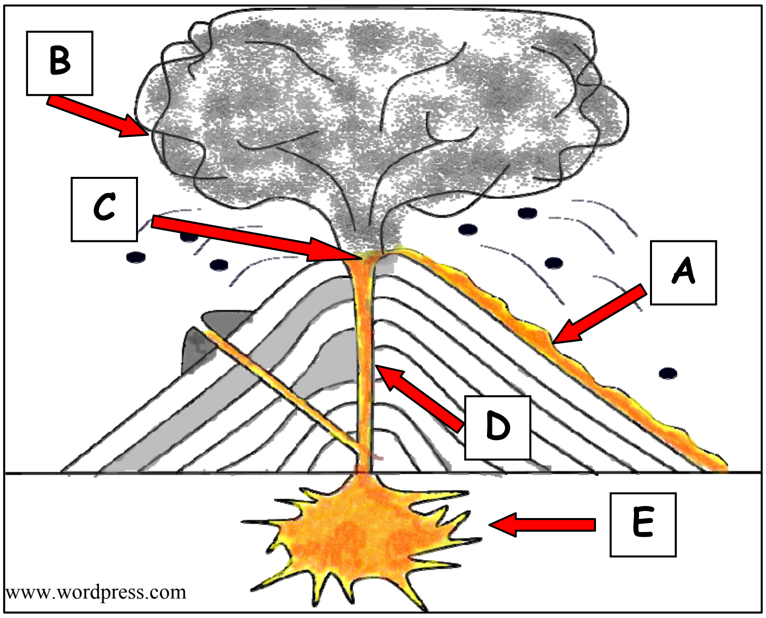

Meaitseáil gach ceann de na litreacha **A**, **B**, **C**, **D** agus **E** sa léaráid thuas leis an ngné bholcánach cheart sa tábla thíos.

Gné Bholcánach	Litir
Seomra Magma	
Craos	
Laibhe	
Scamall Luatha	
Cráitéar	

[10m]

2. Carraigeacha

(i) Meaitseáil ainm na carraige leis an suíomh is mó a luaitear léi agus scríobh an litir cheart sa tábla thíos i ngach cás.

Litir	Cineál Carraige
A	Aolchloch
B	Marmar
C	Basalt

Suíomh	Litir
Clochán an Aifir	
Boirinn	
Conamara	

(ii) Luaigh cé acu Bruthcharraig **nó** Carraig Dhríodair **nó** Carraig Mheiteamorfach gach ceann de na carraigeacha a leanas.

Marmar ____________________________

Basalt ____________________________

[10m]

3. Próisis Fhisiceacha

Meaitseáil gach ceann de na gnéithe thíos leis an bpróiseas is mó a samhlaítear lena foirmiú agus scríobh an litir cheart sa tábla thíos i ngach cás.

Litir	Gné
A	V-Ghleann
B	Gob
C	U-Ghleann
D	Scileach
E	Pábháil Aolchloiche

Ainm an Phróisis	Litir
Gníomhaíocht Reo is Coscartha	
Creimeadh Abhann	
Síonchaitheamh Ceimiceach	
Sracadh agus Scríobchaitheamh	
Sil-leagan	

[10m]

4. **Tírdhreach Carstach**

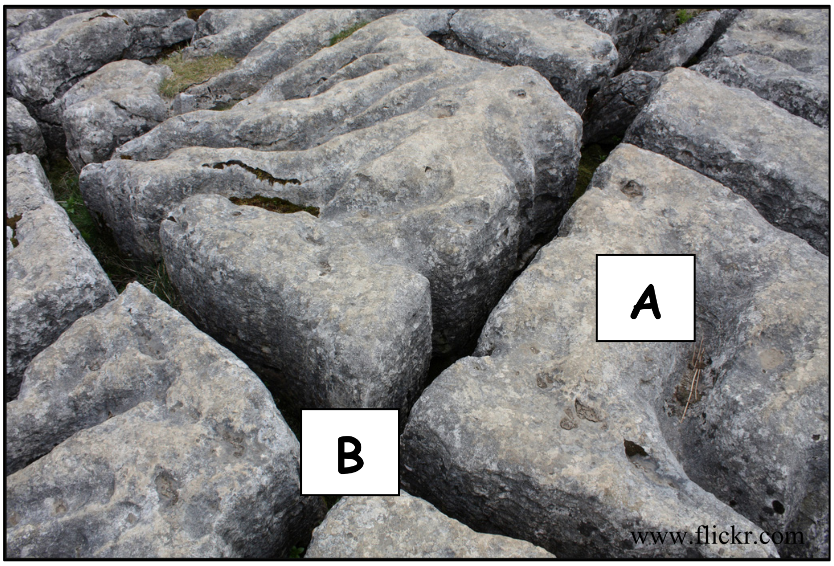

Scrúdaigh an fótagraf thuas a léiríonn páirt de phábháil aolchloiche agus freagair na ceisteanna a leanas.

(i) Ainmnigh na gnéithe aolchloiche **A** agus **B**.

A ____________________________

B ____________________________

(ii) Ainmnigh suíomh **amháin** in Éirinn ina bhfaightear gnéithe cosúil leo seo.

____

(iii) Ainmnigh **dhá** ghné **faoi thalamh** a fhaightear i réigiúin charstacha.

1. ____________________________

2. ____________________________

[10m]

5. **Léarscáil na Suirbhéireachta Ordanáis**

Scrúdaigh an léarscáil 1:50000 de chuid na Suirbhéireachta Ordanáis agus an eochair eolais a thugtar leis an bpáipéar seo.

(i) Samhlaigh go bhfuil tú ag taisteal ó Chnoc Brí (Bree Hill) ag **S 935 329** go hInis Córthaidh ag **S 973 399**.

Cén treo ina mbeifeá ag taisteal?
Scríobh an freagra ceart sa bhosca thíos.

(ii) Tomhais fad, ina chiliméadair, an Phríomhbhóthair Náisiúnta N11 ón áit a dtagann sé isteach sa léarscáil ag **S 980 430** go dtí an áit a mbuaileann sé leis an líne iarnróid in Inis Córthaidh ag **S 973 399**.

Scríobh an freagra ceart sa bhosca thíos.

[10m]

6. **Léarscáil na Suirbhéireachta Ordanáis**

Scrúdaigh an léarscáil 1:50000 de chuid na Suirbhéireachta Ordanáis agus an eochair eolais a thugtar leis an bpáipéar seo.

(i) Ainmnigh na gnéithe atá le fáil ag gach ceann de na tagairtí eangaí a leanas.

- T 001 313 ____________________________
- S 962 359 ____________________________
- S 974 402 ____________________________
- S 978 419 ____________________________

(ii) Sa bhosca thíos, tarraing an tsiombail d’Ionad Amhairc (Ionad Dearctha) ar léarscáil na Suirbhéireachta Ordanáis.

[10m]

7. Aerfótagraf

(i) Scrúdaigh an t-aerfótagraf d'Inis Córthaidh a thugtar leis an bpáipéar seo.

Scríobh síos suíomh ceart do gach ceann díobh seo a leanas agus an nodaireacht aitheanta á húsáid agat (an cúlra ar dheis, etc.).

- Lúb ______________________
- Carrchlós ______________________
- Limistéar Aeraíochta ______________________
- Droichead agus carranna air ______________________

(ii) An fótagraf ceartingearach nó fótagraf fiar é an t-aerfótagraf seo?

____

[10m]

8. Réigiúin

Meaitseáil an cur síos ar réigiún leis an sampla is mó a luaitear leis agus scríobh an litir cheart sa tábla thíos i ngach cás.

Litir	Cur Síos ar Réigiún
A	Réigiún riaracháin sa Fhrainc.
B	Réigiún sainmhínithe de réir reiligiúin.
C	Réigiún sainmhínithe de réir teanga.
D	Réigiún sainmhínithe de réir tosca aeráide mar theocht agus báisteach.
E	Croí-réigiún.

Sampla den Réigiún	Litir
An Domhan Ioslamach	
Département	
An Mheánmhuir	
Mórcheantar Bhaile Átha Cliath	
An Ghaeltacht	

[10m]

9. **Gníomhaíocht Gheilleagrach**

(i) Scrúdaigh na fótagraif thuas agus meaitseáil i gceart gach ceann de na litreacha ar na fótagraif le ceann **amháin** de na gníomhaíochtaí geilleagracha ainmnithe sa tábla thíos.

Gníomhaíocht Gheilleagrach	Litir
Talmhaíocht	
Turasóireacht	
Mianadóireacht	
Tionsclaíocht	

(ii) Scrúdaigh na fótagraif thuas arís. Cé acu íomhá díobh a thaispeánann sampla de **Ghníomhaíocht Gheilleagrach Thánaisteach**?
Scríobh an litir cheart sa bhosca thíos.

[10m]

10. **Léirléamh Íomhánna Satailíte**

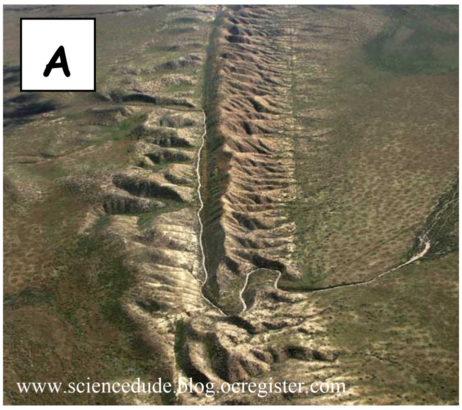

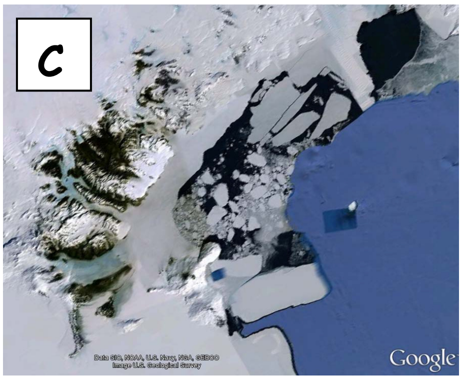

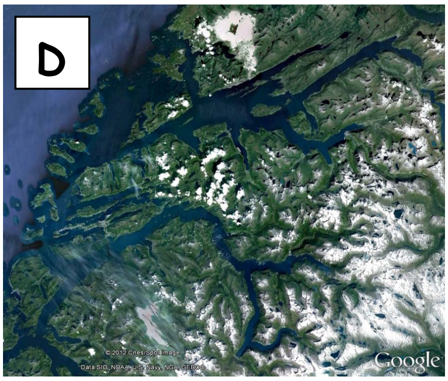

Scríobh an litir cheart sa tábla i ngach cás chun gach íomhá satailíte thuas a mheaitseáil leis an gcur síos is oiriúnaí thíos.

Cur Síos	Litir
Monarcha ag dó breoslaí iontaise.	
Fiordanna san Iorua.	
Mianadóireacht san fhásach.	
Éasc San Andreas.	
Cnoic oighir ag briseadh anuas d'oighearchlúid.	

[10m]

11. Cairteacha Aimsire

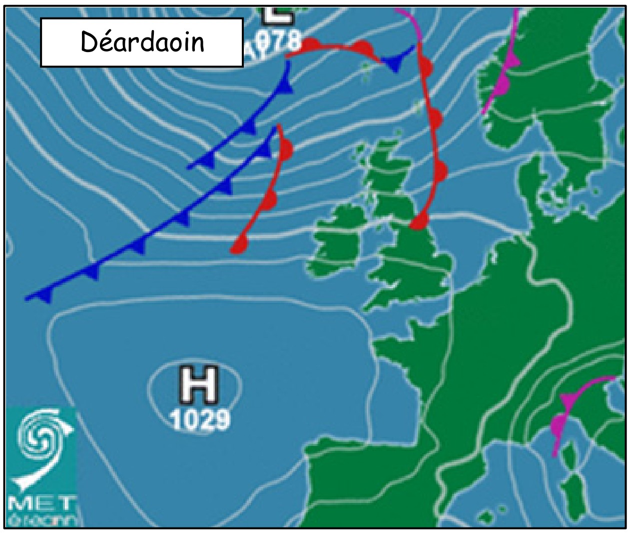

Scrúdaigh an chairt aimsire thuas agus freagair na ceisteanna a leanas.

(i) Cad é an brú baraiméadrach (heicteapascail/milleabair) amach ó Iar dheisceart na hÉireann?____________________________

(ii) Cén sórt aimsire atá ann sa Fhrainc, de réir na cairte aimsire seo?
Cuir tic sa bhosca ceart.

Gaofar	
Ciúin	

(iii) Sa bhosca thíos, tarraing siombail na cairte aimsire do fhronta fuar.

(iv) Cuir isteach an focal ceart ón tábla thíos i ngach cás chun na habairtí a leanas a chríochnú.

Iseabair	Isiteirmeacha

Is é a thugtar ar línte a cheanglaíonn áiteanna den teocht chéanna ar chairt aimsire ná _______________________________.

Is é a thugtar ar línte a cheanglaíonn áiteanna den bhrú céanna ar chairt aimsire ná _______________________________.

[10m]

12. Staitisticí Aimsire

An mheánteocht agus an mheánbháisteach mhíosúil ag Cionn Mhálanna in 2011

	Ean	Fea	Már	Aib	Bea	Mei	Iúil	Lún	MF	DF	Samh	Noll	Meán Bliantúil
Teocht °C	5	6	6	10	11	11	13	13	13	11	9	6	9.5
Báisteach mm	89	105	59	66	100	84	49	79	133	177	103	184	102

www.met.ie

Scrúdaigh an tábla thuas a thaispeánann an mheánteocht agus an mheánbháisteach mhíosúil ag Cionn Mhálanna in 2011 agus freagair na ceisteanna a leanas.

(i) Cén mhí inar taifeadadh an teocht is ísle? _________________

(ii) Cé mhéad mí inar taifeadadh an teocht is airde? _________________

(iii) Cén mhí ba mhó báisteach? _________________

(iv) Cén mhí inar taifeadadh an leibhéal is ísle báisteach? _________________

(v) Cad é an mheánteocht bhliantúil do 2011? _________________

[10m]

CUID A DÓ – CEISTEANNA STRUCHTÚRTHA – 300 MARC

Ní mór duit tabhairt faoi **THRÍ** cheist, mar seo a leanas:

- **DHÁ** cheist as **Roinn 1 – Croí-Aonaid**:
  - Ceist **amháin** as Ceist 1, 2 agus 3

    AGUS
  - Ceist **amháin** as Ceist 4, 5 agus 6
- Ceist **AMHÁIN** as **Roinn 2 – Toghaonaid**

FREAGAIR NA CEISTEANNA SEO SA FHREAGARLEABHAR

ROINN 1 – CROÍ-AONAID

Ceist 1 go 6

NÍ MÓR duit tabhairt faoi **DHÁ** cheist:

- **CEIST AMHÁIN** as **Patrúin agus Próisis sa Chomhshaol Fisiceach**

AGUS

- **CEIST AMHÁIN** as **Tíreolaíocht Réigiúnach**

PATRÚIN AGUS PRÓISIS SA CHOMHSHAOL FISICEACH

Ceist 1 go 3

Freagair ceist **AMHÁIN**

Ceist 1

A. Teicteonaic Phlátaí

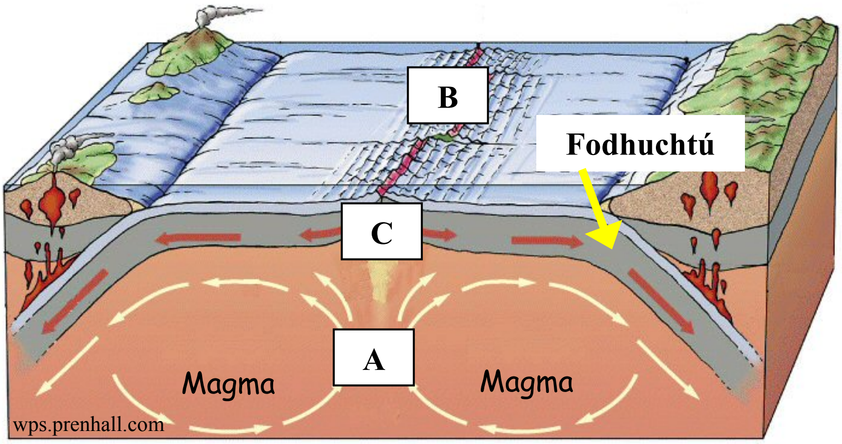

Scrúdaigh an léaráid thuas agus freagair na ceisteanna a leanas.

(i) Déan cur síos achomair ar conas a ghluaiseann na sruthanna ag **A**.

(ii) Ainmnigh an tírghné ag **B** a fhaightear ar ghrinneall an Aigéin Atlantaigh.

(iii) An bhfuil na plátaí ag imbhualadh le chéile ag **C** nó ag scaradh óna chéile?

(iv) Mínigh go hachomair próiseas an fhodhuchtaithe.

(v) Déan cur síos achomair ar an difríocht idir laibhe agus magma.

[30m]

B. Creathanna Talún

(i) Ainmnigh suíomh **amháin** ina raibh crith talún.

(ii) Ainmnigh scála a úsáidtear chun fórsa crith talún a thomhas.

(iii) Déan cur síos ar conas a tharlaíonn creathanna talún agus déan cur síos ar na príomh-iarmhairtí a bhaineann leo.

[40m]

C. Idirghníomhaíocht an Duine le Timthriall na gCarraigeacha

Déan cur síos ar cheann **amháin** ar bith de na samplaí a leanas de dhaoine ag idirghníomhaíocht le timthriall na gcarraigeacha:

- Cairéalú
- Mianadóireacht
- Saothrú Ola/Gáis
- Táirgeadh fuinnimh gheoiteirmigh.

[30m]

Ceist 2

A. Ollghluaiseacht

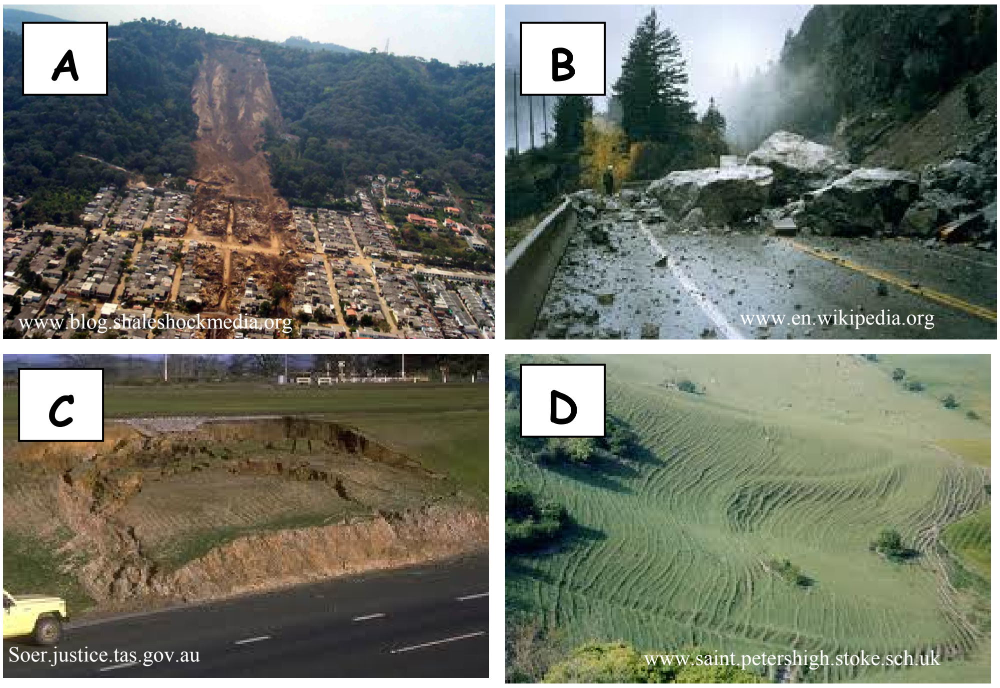

(i) I do fhreagarleabhar, meaitseáil gach ceann de na samplaí d'ollghluaiseacht a leanas leis an litir is fearr a oireann dó as na híomhánna thuas:

- Ithirthéaltú
- Sciorradh talún
- Maidhm charraige
- Sciorradh.

(ii) Mínigh go hachomair cad is brí leis an téarma ollghluaiseacht.

[30m]

B. Carraigeacha

(i) Ainmnigh **dhá** shampla ar bith de charraig dhríodair.
(ii) Ainmnigh **dhá** úsáid ar bith a bhaintear as na carraigeacha dríodair a ainmníodh thuas.
(iii) Déan cur síos ar conas a fhoirmítear carraigeacha dríodair.

[40m]

C. Síonchaitheamh

Déan cur síos agus míniú ar cheann **amháin** de na próisis síonchaithimh a leanas a bhfuil staidéar déanta agat air:

- Gníomhaíocht Reo is Coscartha
- Carbónáitiú.

[30m]

Ceist 3

A. Léarscáil na Suirbhéireachta Ordanáis

Scrúdaigh an léarscáil 1:50000 de chuid na Suirbhéireachta Ordanáis agus an eochair eolais a thugtar leis an bpáipéar seo.

Tarraing sracléarscáil den limistéar a thaispeántar agus, ar an tsracléarscáil sin, **taispeáin** agus **ainmnigh** iad seo a leanas:

- Abhainn na Sláine
- Limistéar talún atá os cionn 100 méadar
- Líne iarnróid
- Bóthar an N11
- An limistéar faoi fhoirgnimh (le hais a chéile) in Inis Córthaidh.

[30m]

B. Idirghníomhaíocht an Duine

Déan cur síos agus míniú ar an tslí a ndéanann an duine iarracht smacht a chur ar cheann **amháin** de na próisis dromchla a leanas:

- Próisis abhann
- Próisis farraige
- Ollghluaiseacht.

[30m]

C. Próisis Dromchla

Freagair (i) **nó** (ii).

(i) Mínigh, agus léaráidí mar chúnamh agat, foirmiú **dhá** thírghné ar bith a bhfuil staidéar déanta agat orthu.

NÓ

(ii) Déan cur síos agus míniú ar **dhá** phróiseas ollghluaiseachta ar bith.

[40m]

TÍREOLAÍOCHT RÉIGIÚNACH

Ceist 4 go 6

Freagair ceist **AMHÁIN**

Ceist 4

A. Réigiúin Chontrártha in Éirínn

Tarraing sracléarscáil d'Éirinn.

Ar an tsracléarscáil sin **taispeáin** agus **ainmnigh** iad seo a leanas:

- **Dhá** réigiún chontrártha in Éirinn
- Baile mór nó cathair ainmnithe i **ngach** réigiún díobh
- Abhainn ainmnithe i **ngach** réigiún díobh.

[30m]

B. Fairsingiú an Aontais Eorpaigh

(i) Déan cur síos ar na buntáistí d'Éirinn a bhaineann le fairsingiú an Aontais Eorpaigh.

(ii) Déan cur síos ar na míbhuntáistí d'Éirinn a bhaineann le fairsingiú an Aontais Eorpaigh.

[40m]

C. Fás Uirbeach san Eoraip

Ainmnigh ceantar uirbeach **amháin** i réigiún **Eorpach** (**nach bhfuil in Éirinn**) a bhfuil staidéar déanta agat air.
Mínigh **dhá** chúis le fás an cheantair uirbigh seo.

[30m]

Ceist 5

A. Táirgeacht Talmhaíochta – Éire

An céatadán de bheostoc, barra agus bainne na hÉireann a táirgeadh i Réigiún na Teorann, Lár na Tíre agus an Iarthair (BMW) agus i Réigiún an Deiscirt agus an Oirthir in 2011

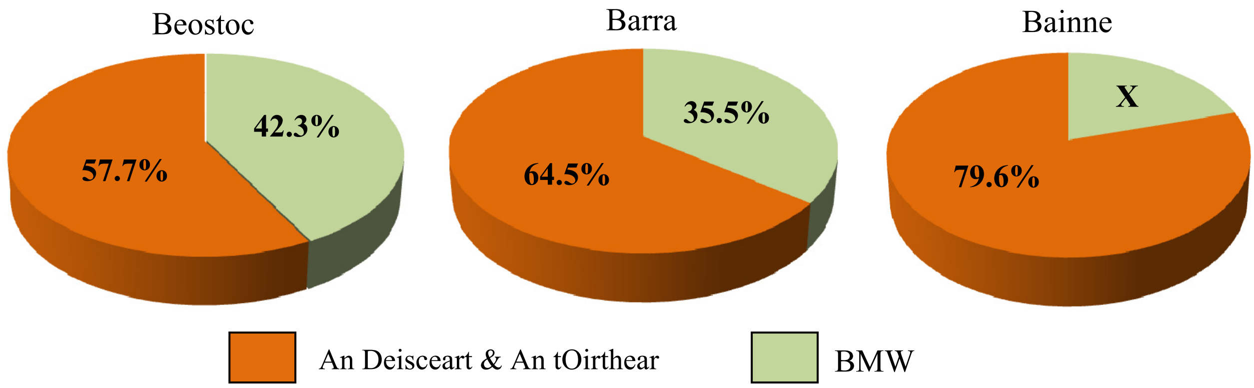

Curtha in oiriúint ó fhigiúirí na Príomh-Oifige Staidrimh

Scrúdaigh na píchairteacha thuas a thaispeánann an céatadán de bheostoc, barra agus bainne na hÉireann a táirgeadh i réigiún an BMW agus i réigiún an Deiscirt agus an Oirthir in 2011 agus freagair na ceisteanna a leanas.

(i) Cén céatadán de bheostoc na hÉireann a táirgeadh i réigiún an BMW?

(ii) Cé acu réigiún inar táirgeadh an méid is mó barr?

(iii) Ríomh **X**, an céatadán bainne a táirgeadh i réigiún an BMW.

(iv) Ainmnigh **dhá** bharr ar bith a fhástar in Éirinn.

(v) Mínigh go hachomair cén fáth a raibh an táirgeacht talmhaíochta níos mó i réigiún an Deiscirt agus an Oirthir ná mar a bhí i réigiún an BMW.

[30m]

B. Talmhaíocht san Eoraip

Mínigh conas a bhíonn tionchar ag **dhá** cheann ar bith acu seo a leanas ar fhorbairt na talmhaíochta i réigiún **Eorpach** (**nach bhfuil in Éirinn**) a bhfuil staidéar déanta agat air:

- Rilíf agus Ithreacha
- Aeráid
- Margaí.

[30m]

C. Gníomhaíochtaí Geilleagracha i Réigiún Ilchríochach / Fo-ilchríochach

Ainmnigh réigiún **Ilchríochach / Fo-ilchríochach** (**nach bhfuil san Eoraip**) a bhfuil staidéar déanta agat air agus mínigh **dhá** cheann ar bith díobh seo a leanas de réir mar a bhaineann leis an réigiún seo:

- An cineál **feirmeoireachta** a chleachtar sa réigiún
- Na cúiseanna le forbairt na **tionsclaíochta** sa réigiún
- Na cúiseanna a meallta**r** **turasóirí** go dtí an réigiún.

[40m]

Ceist 6

A. Réigiúin Ilchríochacha / Réigiúin Fho-ilchríochacha

Tarraing sracléarscáil de réigiún **Ilchríochach / Fo-ilchríochach** (**nach bhfuil san Eoraip**) a bhfuil staidéar déanta agat air.

Ar an tsracléarscáil, **taispeáin** agus **ainmnigh** iad seo a leanas:

- Abhainn ainmnithe **amháin** sa réigiún
- Ceantar ainmnithe **amháin** ar thalamh ard sa réigiún
- **Dhá** bhaile mhóra nó **dhá** chathair ainmnithe sa réigiún.

[30m]

B. Talmhaíocht i Réigiún in Éirinn

Mínigh conas a théann **dhá** cheann ar bith díobh seo i bhfeidhm ar fhorbairt na talmhaíochta i réigiún in **Éirinn** a bhfuil staidéar déanta agat air:

- Aeráid
- Rilíf agus Ithreacha
- Margaí.

[40m]

C. Réigiúin Chultúrtha

Is féidir cultúr réigiúin a shainmhíniú de réir aon cheann díobh seo a leanas:

- Reiligiún
- Teanga
- Ceol/Rince
- Cluichí.

Tabhair cur síos agus míniú ar thábhacht an chultúir i réigiún ar bith a bhfuil staidéar déanta agat air.

[30m]

ROINN 2 – TOGHAONAID

Ceist 7 go 12

NÍ MÓR duit tabhairt faoi aon cheist **AMHÁIN** as:

Patrúin agus Próisis i nGníomhaíochtaí Geilleagracha

NÓ

Patrúin agus Próisis i gComhshaol an Duine

PATRÚIN AGUS PRÓISIS I nGNÍOMHAÍOCHTAÍ GEILLEAGRACHA

Ceist 7 go 9

Ceist 7

A. Aerfótagraf

Scrúdaigh an t-aerfótagraf a thugtar leis an bpáipéar seo.

Tarraing sracléarscáil den limistéar a thaispeántar ar an aerfótagraf.
Ar an tsracléarscáil, **taispeáin** agus **ainmnigh** iad seo a leanas:

- **Dhá** shráid a bhuaileann le chéile
- Limistéar tionsclaíochta
- Limistéar talmhaíochta
- Droichead iarnróid
- Abhainn.

[30m]

B. Fuinneamh In-athnuaite

(i) Ainmnigh **dhá** fhoinse fuinnimh in-athnuaite atá oiriúnach le húsáid in Éirinn.

(ii) Tabhair cur síos agus míniú ar na cúiseanna a bhfuil sé tábhachtach go mbainfí breis úsáide as fuinneamh in-athnuaite.

[30m]

C. Coilíniú

(i) Mínigh go hachomair an téarma coilíniú.

(ii) Ainmnigh tír **amháin** a ndearnadh coilíniú uirthi.

(iii) Tabhair cur síos agus míniú ar iarmhairtí an choilínithe.

[40m]

Ceist 8

A. Trádáil na hÉireann

Príomh-chomhphháirtithe Trádála na hÉireann 2009 agus 2011 (€ milliún)

	2009		2011	
	Easpórtálacha	**Iompórtálacha**	**Easpórtálacha**	**Iompórtálacha**
An Bhreatain Mhór agus Tuaisceart na hÉireann	13,511	13,617	15,256	16,446
Tíortha eile san AE	37,466	12,889	39,035	13,736
Stáit Aontaithe Mheiriceá (SAM)	17,585	7,839	18,160	6,488
An Chuid eile den Domhan	14,962	10,490	19,514	12,468
Iomlán	**83,524**	**44,835**	**91,964**	**49,138**

Curtha in oiriúint ó fhigiúirí na Príomh-Oifige Staidrimh

Scrúdaigh an tábla thuas a thaispeánann príomh-chomhpháirtithe trádála na hÉireann agus luach na n-easpórtálacha agus na n-iompórtálacha (ina milliúin euro) in 2009 agus 2011 agus freagair na ceisteanna a leanas.

(i) Cad é luach iomlán na n-iompórtálacha (ina milliúin euro) sa bhliain 2011?

(ii) Cé acu ceann de na comhpháirtithe trádála ónar thit líon na n-easpórtálacha go hÉirinn idir 2009 agus 2011?

(iii) Cad é luach na n-easpórtálacha (ina milliúin euro) go SAM in 2011?

(iv) Ríomh an méadú a tháinig ar luach na n-easpórtálacha (ina milliúin euro) ó Éirinn go SAM idir 2009 agus 2011.

(v) Mínigh go hachomair cén fáth a bhfuil iompórtálacha agus easpórtálacha tábhachtach do gheilleagar na hÉireann.

[30m]

B. Léarscáil na Suirbhéireachta Ordanáis

Scrúdaigh an léarscáil 1:50000 de chuid na Suirbhéireachta Ordanáis agus an eochair eolais a thugtar leis an bpáipéar seo.

Agus tagairt agat do léarscáil na Suirbhéireachta Ordanáis, mínigh **trí** chúis a meallfaí turasóirí go hInis Córthaidh agus an ceantar mórthimpeall.

[30m]

C. Cuideachta Ilnáisiúnta (MNC)

(i) Ainmnigh cuideachta ilnáisiúnta **amháin** a bhfuil staidéar déanta agat uirthi agus luaigh cá bhfuil sí lonnaithe.

(ii) Tabhair cur síos agus míniú ar na cúiseanna a bhfuil sí lonnaithe san áit sin.

[40m]

Ceist 9

A. Tionscal na Foirgníochta in Éirinn

Tógáil tithe in Éirinn idir 2005 agus 2011

Bliain	Líon na dtithe a tógadh
2005	81,000
2007	78,000
2009	26,000
2011	10,000

Curtha in oiriúint ó fhigiúirí na Príomh-Oifige Staidrimh

Scrúdaigh na sonraí thuas ar thógáil tithe in Éirinn idir 2005 agus 2011.

(i) Agus **grafpháipéar** á úsáid agat, tarraing graf oiriúnach chun na sonraí seo a léiriú.

(ii) I do fhreagarleabhar, mínigh cúis **amháin** ar tháinig laghdú ar líon na dtithe a tógadh idir 2005 agus 2011.

[30m]

B. Breoslaí Iontaise

(i) Ainmnigh **dhá** bhreosla iontaise.

(ii) Tabhair cur síos agus míniú ar an gcaoi a dtéann dó breoslaí iontaise i gcion ar an timpeallacht.

[30m]

C. Beartas an Aontais Eorpaigh

(i) Déan cur síos ar an tionchar dearfach a bhíonn ag beartas an Aontais Eorpaigh ar Éirinn.

(ii) Déan cur síos ar an tionchar diúltach a bhíonn ag beartas an Aontais Eorpaigh ar Éirinn.

[40m]

PATRÚIN AGUS PRÓISIS I gCOMHSHAOL AN DUINE

Ceist 10 go 12

Ceist 10

A. Talamhúsáid i mBailte na hÉireann

Scrúdaigh an t-aerfótagraf d'Inis Córthaidh a thugtar leis an bpáipéar seo.

Tarraing sracléarscáil den limistéar a thaispeántar san aerfótagraf.
Ar an tsracléarscáil sin, **taispeáin** agus **ainmnigh** iad seo a leanas:

- An Lárcheantar Gnó (LCG)
- Limistéar tionsclaíochta
- Limistéar cónaithe
- Foirgneamh reiligiúnach
- Abhainn.

[30m]

B. Imirce – Ón Tuath go Ceantar Uirbeach

(i) Déan cur síos ar na tosca brú a chuireann leis an imirce ó cheantair thuaithe go ceantair uirbeacha.

(ii) Déan cur síos ar na tosca tarraingthe a chuireann le himirce ó cheantair thuaithe go ceantair uirbeacha.

[40m]

C. Aerfótagraf

Scrúdaigh an t-aerfótagraf d'Inis Córthaidh a thugtar leis an bpáipéar seo agus freagair na ceisteanna a leanas.

(i) Mol suíomh oiriúnach do scoil nua agus an nodaireacht aitheanta á húsáid agat (an cúlra ar dheis, etc.).

(ii) Mínigh **trí** chúis a mbeadh an suíomh a roghnaigh tú i gcuid (i) oiriúnach mar shuíomh do scoil nua.

[30m]

Ceist 11

A. Daonra na hÉireann

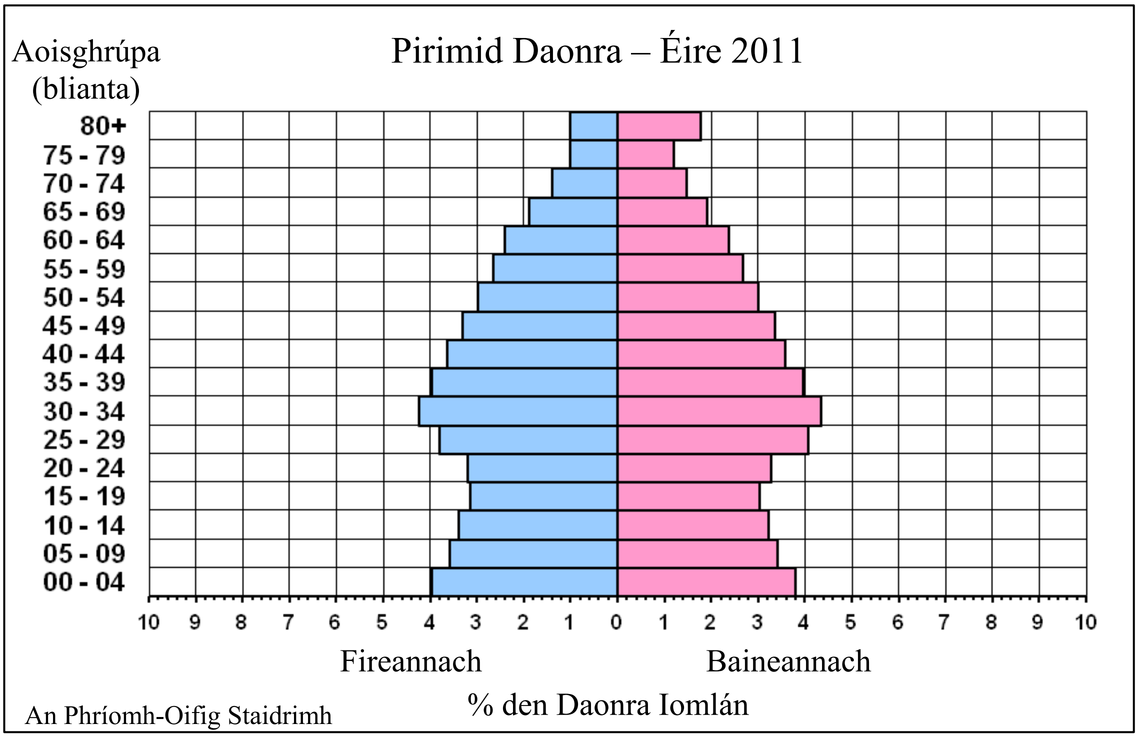

Scrúdaigh pirimid daonra na hÉireann in 2011 agus freagair na ceisteanna a leanas.

(i) Cén céatadán den daonra a bhí fireannach agus san aoisghrúpa 0 - 4?

(ii) Cén céatadán den daonra **iomlán** a bhí san aoisghrúpa 35 - 39?

(iii) Cé acu fireannach nó baineannach ba mhó a bhí os cionn 75 bliana d'aois?

(iv) Mínigh go hachomair slí **amháin** a bhfuil cruth na pirimide daonra seo difriúil le cruth na pirimide daonra do thír i mbéal forbartha.

(v) Ainmnigh **dhá** shlí a mbaintear úsáid as pirimidí daonra.

[30m]

B. Forbairt Bailte

Ag baint úsáide duit as fianaise as léarscáil na Suirbhéireachta Ordanáis **agus** as an aerfótagraf a thugtar leis an bpáipéar seo, mínigh **trí** chúis ar tháinig forbairt ar bhaile Inis Córthaidh sa suíomh ina bhfuil sé inniu.

[40m]

C. Cathracha sa Domhan i mbéal Forbartha

Tabhair cur síos agus míniú ar na fadhbanna a bhí mar thoradh ar fhás tapa i gcathair a bhfuil staidéar déanta agat uirthi sa domhan i mbéal forbartha.

[30m]

Ceist 12

A. Daonra Uirbeach na hÉireann

Daonra roinnt bailte in Éirinn in 2011

Baile	Daonra
Teach Sagard, Baile Átha Cliath Theas	2,100
Baile Uí Mhatháin, Co an Longfoirt	1,500
An Caisleán Nua, Baile Átha Cliath Theas	2,600
Cuan Bhaile na Cúirte, Co Loch Garman	2,800

Curtha in oiriúint ó fhigiúirí na Príomh-Oifige Staidrimh.

Scrúdaigh na sonraí a thaispeánann daonra roinnt bailte in Éirinn in 2011.

(i) Agus **grafpháipéar** á úsáid agat, tarraing graf oiriúnach chun na sonraí seo a léiriú.

(ii) I do fhreagarleabhar, luaigh **dhá** chúis le fás bailte in Éirinn.

[30m]

B. Plódú Tráchta

Tabhair cur síos agus míniú ar na bearta atá á ndéanamh i mbailte agus i gcathracha chun fadhb an phlódú tráchta a réiteach.

[30m]

C. Patrúin Imirce

(i) Mínigh **dhá** chúis ar tháinig daoine ar imirce go hÉirinn (ag teacht chun na tíre) le déanaí.

(ii) Mínigh **dhá** chúis a bhfuil líon mór daoine ag dul ar imirce as Éirinn (ag fágáil na tíre) anois.

[40m]

Leathanach Bán

Leathanach Bán

Leathanach Bán